

A MŰSZAKI ELLENŐR SZEREPE A KIVITELEZÉSEKBEN

*Dénes Kálmán okleveles mérnök százados
adjunktus*

Napjainkra az építőipari kivitelezésben jól megfigyelhető változások jöttek létre. A munkák jelentős része többszörös alvállalkozásban készült el. „Aktatáskás vállalkozók” nyertek el kivitelezéseket, és adtak rögtön tovább saját kapacitás hiányában, a nyereség reményében.

Szinte meghatározhatatlan, hogy mennyi új építőanyag és építési technológia látott napvilágot. Mindenek felett áll azonban az, hogy a legnagyobb hasznot akarja mindenki kitermelni a munkájával.

A beruházót viszont mindezek ellenére egyetlen gondolat foglalkoztatja: a befektetett pénzéért a legrövidebb idő alatt – de legalábbis az általa szabott határidőre – a legjobb minőséget szeretné kapni.

Az építmények minősége különösen fontos számunkra, hisz hosszú időn keresztül meghatározzák környezetünket. Vitruvius római építész szerint az épület minőségét három tényező határozza meg: Szépség, célszerűség és tartósság.

A kiéleződött piaci verseny, a technológiai változások, a globális minőségi szabványok megjelenése és a vevők egyre nagyobb igénye szükségessé teszik, hogy a magyar szervezetek a fogyasztóknak kínált termékekben és szolgáltatásokban egyre inkább alkalmazkodjanak a teljes minőség filozófiájához, mert ellenkező esetben kiszorulnak a piacról.

A 158/1997. (IX. 26.) Kormány Rendelet az építési műszaki ellenőri tevékenységről is a “minőség biztosításának” szellemében készült. A rendelet

kiterjed az építmény építési szerelési munkáinak műszaki ellenőrzésére. A rendelet 2§-a a következőkben rögzíti a műszaki ellenőrök feladatait:

Az építési műszaki ellenőr feladata különösen:

- az építmény kitűzése helyességének, a talajmechanikai, környezetvédelmi és egyéb felmérések, vizsgálatok megtörténtének ellenőrzése,
- a hatósági engedélyek, hatósági előírások, határidők és a minőségi előírások, valamint a szerződések megtartásának folyamatos ellenőrzése,
- az építési naplóbejegyzés és egyéb jegyzőkönyvek ellenjegyzése, illetőleg észrevételezése,
- a hibáknak, a hiányosságoknak, eltéréseknek az építési naplóban való feltüntetése,
- a műszaki, illetve gazdasági szükségességből indokolt tervváltoztatásokkal kapcsolatos javaslatok megtétele az építető részére,
- a munkák eltakarása előtt azok mennyiségi és minőségi ellenőrzése,
- az átadás-átvételi eljárásban való részvétel,
- egyes építményfajták műszaki teljesítmény-jellemzőinek ellenőrzése, a technológiával összefüggő biztonsági előírások betartásának ellenőrzése,
- a beépített anyagok, szerkezetek és berendezések minőségtanúsításának ellenőrzése,
- az építési műszaki ellenőr hiba, hiányosság megállapítása esetén köteles azt haladéktalanul az építető vagy annak megbízottja tudomására hozni.

A Magyar Köztársaság Kormánya az építési műszaki ellenőri tevékenységről szóló 158/1997.(IX.26.) Korm. rendeletével meghatározta és elrendelte az alábbiakat.

A rendelet hatálya kiterjed minden épület és műtárgy (továbbiakban: építmény) építési szerelési munkáinak műszaki ellenőrzésére. Az építető az építési szerelési munka szakszerűségének ellenőrzésével, ill. helyszíni

képviselte ellátásával építési műszaki ellenőrt bízhat meg, ill. jogszabályban meghatározott esetekben köteles megbízni.

Az építési műszaki ellenőr az építmény megvalósítására irányuló építési szerelési munka teljes folyamatában elősegíti és ellenőrzi a vonatkozó jogszabályok, hatósági előírások, szabványok, szerződések, valamint az építésügyi hatóság, ill. az építmény létesítését engedélyező hatóság által jóváhagyott építészeti műszaki terv betartását. A műszaki ellenőr az által elvégzett ellenőrzéseket és észrevételeket az építési naplóban dokumentálhatja, amelynek pontos, rendeletben előírt vezetése azért fontos, mert ez az egyetlen olyan hiteles okmány, amely az építés – kivitelezés eseményeit a történés időpontjában, az adott építési helyszínen rögzíti.

Az építési műszaki ellenőri tevékenységet az gyakorolhatja, aki az építési műszaki ellenőri névjegyzékben szerepel. Az erre vonatkozó előírásokat, különös tekintettel a szakmai képzésre és a gyakorlati időre, a fent hivatkozott kormányrendelet tartalmazza.

Az építési műszaki ellenőr feladata igen széleskörű szakmai, jogi, gazdasági ismeretet kíván meg ahhoz az állami, szakmai, egyéni követelmények teljesítéséhez, amelyek az építési műszaki ellenőri tevékenységet a korábbiakhoz képest teljes jelentőségében szakmailag kiemelik. Az ismeretanyag körében a jogszabályi előírások ismerete, az összefüggések felismerése és alkalmazása az egyik legfontosabb biztosítéka annak, hogy az építési műszaki ellenőr részben a szakmai feladatok ellátása és irányítása, részben az építető irányában fennálló, érvényesíthető jogai és kötelezettségei tekintetében a hivatalos elvárásoknak megfelelően végezze tevékenységét. Az eddigiekben is kiemelkedő jelentőséggel bíró tevékenységet végző műszaki ellenőr feladata, szerepe tovább nő, amely megkívánja a képzés és képzettség magas fokát.

Összefoglalva: a *műszaki ellenőr* a beruházó által megbízott személy, akinek feladata az építető érdekeinek képviselete a projekt lebonyolítása során annak érdekében, hogy a beruházás jó minőségben, gazdaságosan, határidőre valósuljon meg. A műszaki ellenőr az építető érdekeinek képviseletét az elvégzett munkák szakszerűségének, a beépített építőanyagok, és berendezések megfelelő műszaki színvonalának ellenőrzésével látja el.

Irodalomjegyzék:

- 158/1997 (IX.26.) Kormányrendelet, ill. módosítása a 87/2000 (VI.15.) Kormányrendelet az építési műszaki ellenőri tevékenységről
- 51/2000 (VIII.9.) FVM-GM-KöViM együttes rendelet, ill. módosítása az 1/2002 (I.7.) FVM-GM-KöViM együttes rendelet az építőipari, kivitelezési, valamint felelős műszaki vezetői tevékenység gyakorlásáról és az építési naplóról.
- Sümeghy Pál előadása; BME MTI, Út és hídépítési műszaki ellenőri tanfolyam